

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри міжнародної
економіки та туризму

Протокол №__ від “_____” 201_ р.

Зав. кафедри

_____ О.Б. Чернега

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНОЮ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Ступінь: магістр

2017 – 2018 навчальний рік

Розробники: Чернега О.Б., завідувач кафедри міжнародної економіки та туризму,
д.е.н., професор

© Чернега О.Б., 2017
© Донецький національний університет
економіки і торгівлі імені Михайла
Туган-Барановського, 2017

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 6	Обов'язкова дисципліна спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»	
Загальна кількість годин – 180	Семестр	
	1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,3 самостійної роботи студента – 6,7	Лекції	
	24 год.	10 год.
	Практичні, семінарські	
	36 год.	8 год.
	Лабораторні	
	-	-
	Самостійна робота	
	120 год.	162 год.
Вид контролю: екзамен		

2. Ціль та завдання дисципліни

Мета - формування професійних компетентностей щодо управління міжнародною конкурентоспроможністю продукції, підприємства, регіону, національної економіки та формування умінь аналізувати чинники, що впливають на рівень конкурентоспроможності, планувати та організувати діяльність по підвищенню її рівня.

Завдання: ознайомлення з категоріальним апаратом, надання знань щодо особливостей управління конкурентоспроможністю підприємства, регіону, національної економіки; вивчення принципів і методів підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства, регіону, національної економіки; набуття вмій визначати показники та фактори міжнародної конкурентоспроможності, розробляти стратегію її підвищення та організувати діяльність щодо реалізації стратегії.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб.	сам. робота		л	п	лаб.	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Управління конкурентоспроможністю підприємства										
Тема 1. Конкуренція в системі ринкової економіки	8	2	2		4					
Тема 2. Конкурентоспроможність товарів та послуг на світовому ринку	10	2	2		6					
Тема 3. Фактори забезпечення міжнародної конкурентоспроможності підприємства	18	4	4		10					
Тема 4. Аналіз та оцінювання міжнародної конкурентоспроможності підприємства	12	2	2		8					
Тема 5. Конкурентоспроможність галузей у світовому господарстві	22	4	6		12					
Тема 6. Стратегії підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства	20	2	6		12					
Тема 7. Система управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства	20	2	6		12					
Разом за змістовим модулем 1	110	18	28		64					
Змістовий модуль 2. Міжнародна конкурентоспроможність національної економіки										
Тема 8. Сучасні моделі конкурентоспроможності національних економік	18	2	4		12					
Тема 9. Регулювання конкуренції на національному і міжнародному рівнях	22	4	4		14					

Разом за змістовим модулем 2	40	6	8		26					
Усього годин	150	24	36	-	90					
Курсова робота	30	-	-	-	30					
Всього	180	24	36	-	120					

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар - дискусія Конкуренція та розвиток	2
2	Семінар - дискусія Конкурентоспроможність товарів та послуг на світовому ринку	2
3	Семінар – дискусія Зовнішні та внутрішні фактори конкурентоспроможності підприємства	2
4	Семінар - дискусія Теорія можливостей та ресурсів	2
5	Семінар - дискусія Методи оцінювання рівня конкурентоспроможності підприємства	2
6	Семінар - дискусія Галузевий аналіз	2
7	Семінар - дискусія Стратегічні групи підприємства	2
8	Семінар - дискусія Конкурентоспроможність галузей національної економіки	2
9	Семінар - дискусія Класифікація конкурентних стратегій	2
10	Семінар - дискусія Процес розробки стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємства	2
11	Семінар - дискусія Механізм реалізації стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємства	2
12	Семінар - дискусія Принципи та методи управління конкурентоспроможністю підприємства	2
13	Семінар - дискусія Управління якістю продукції і процесів	2
14	Семінар - дискусія Управління технологічними та часовими ресурсами	2
15	Семінар - дискусія Оцінка конкурентоспроможності національних економік	2
16	Семінар - дискусія Моделі конкурентоспроможності національних економік	2
17	Семінар - дискусія Регулювання конкуренції на міжнародному рівні	2
18	Семінар - дискусія Конкурентне право та політика України	2

5. Індивідуальні завдання

1. Підготовка оглядів періодичної літератури і наукових монографій.
2. Підготовка рефератів (доповідей) та наукових статей.
3. Аналіз доповідей міжнародних організацій.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема семінарських занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Управління конкурентоспроможністю підприємства			
1. Семінар-дискусія Конкуренція та розвиток	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Самотестування 3. Підготовка до обговорення кейсів	Усне опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії
2. Семінар-дискусія Конкурентоспроможність товарів та послуг на світовому ринку	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Самотестування 3. Підготовка до обговорення кейсів	Усне опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання розв'язання задачі
3. Семінар-дискусія Зовнішні та внутрішні фактори конкурентоспроможності підприємства	5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Підготовка до обговорення кейсу	Усне опитування, спостереження за участю в дискусії
4. Семінар-дискусія Теорія можливостей та ресурсів	5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Самотестування	Усне опитування, письмове індивідуальне тестування
5. Семінар-дискусія Методи оцінювання рівня конкурентоспроможності підприємства	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Самотестування	Усне опитування, письмове індивідуальне тестування, оцінювання розв'язання задачі
6. Семінар-дискусія Галузевий аналіз	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Підготовка до обговорення кейсу 3. Підготовка до письмового опитування	Усне та письмове опитування, спостереження за участю в дискусії
7. Семінар-дискусія Стратегічні групи	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань	Усне опитування, письмове

підприємства		2. Підготовка до письмового опитування	опитування, спостереження за участю в дискусії
8. Семінар-дискусія Конкурентоспроможність галузей національної економіки	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Самотестування	Усне опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії
9. Семінар-дискусія Класифікація конкурентних стратегій	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Підготовка до письмового опитування 3. Підготовка до обговорення кейсу	Усне та письмове опитування, спостереження за участю в дискусії
10. Семінар-дискусія Процес розроблення стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємства	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Підготовка до письмового опитування 3. Підготовка до обговорення кейсу	Усне та письмове опитування, спостереження за участю в дискусії
11. Семінар-дискусія Механізм реалізації стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємства	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Самотестування 3. Підготовка до обговорення кейсу	Усне опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії
12. Семінар-дискусія Принципи та методи управління конкурентоспроможністю підприємства	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Підготовка доповіді 3. Підготовка до обговорення кейсу	Усне опитування, оцінювання доповіді, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді
13. Семінар-дискусія Управління якістю продукції і процесів	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Підготовка доповіді 3. Підготовка до обговорення кейсу	Усне опитування, оцінювання доповіді, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді
14. Семінар-дискусія Управління технологічними та часовими ресурсами	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Самотестування 3. Підготовка до обговорення кейсу 4. Підготовка доповіді	Усне опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді
Разом змістовий модуль 1	64		
Змістовий модуль 2. Міжнародная конкурентоспроможність національної економіки			
15. Семінар-дискусія Оцінка конкурентоспроможності національних економік	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Підготовка до обговорення кейсу	Усне опитування, спостереження за участю в дискусії
16. Семінар-дискусія Моделі конкурентоспроможності національних економік	6	1. Підготовка доповіді	Оцінювання доповіді

17. Семінар-дискусія Регулювання конкуренції на міжнародному рівні	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Підготовка до письмового опитування	Усне та письмове опитування, спостереження за участю в дискусії
18. Семінар-дискусія Конкурентне право та політика України	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення теоретичних питань 2. Самотестування	Усне опитування, спостереження за участю в дискусії, письмове індивідуальне тестування
Разом змістовий модуль 2	26		
Разом	90		

7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

Результати навчання	Компетентності												
	Загальні							Предметно-спеціальні					
	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	
1. знання і розуміння теорій конкуренції та конкурентоспроможності								+				+	
2. знання і розуміння механізмів управління конкурентоспроможністю підприємства та національної економіки								+					
3. знання і розуміння змісту та логіки формування стратегій управління конкурентоспроможністю								+		+			
4. уміння визначати фактори зовнішнього середовища, які впливають на формування стратегії підприємства, встановлювати взаємозв'язок між конкурентними перевагами та рівнем конкурентоспроможності підприємства, формувати механізми розвитку конкурентних переваг та ключових компетенцій підприємства	+	+					+		+		+		+
5. володіння методами прийняття і реалізації стратегічних і тактичних рішень щодо реалізації стратегії підвищення рівня конкурентоспроможності			+										
6. уміння реалізовувати загальні і специфічні функції управління підрозділами, які пов'язані з реалізацією стратегії конкурентоспроможності						+							
7. володіння методами оцінки рівня конкурентоспроможності	+								+	+	+		
8. здатність обґрунтовувати доцільність та необхідність формування стратегії конкурентоспроможності	+	+										+	
9. здатність розробляти механізми		+						+					

підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства, національної економіки												
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

8. Форми навчання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійне опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: на протязі семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів);

Оцінювання студентів протягом семестру

№ семінарського заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання, письмові опитування	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
1	1	1	0.5			2.5
2	1	1	0.5			2.5
3		1	1			2
4	1		1			2
5	1	1	0.5			2.5
6	1	1	0.5			2.5
7	1		1			2
8	1		1			2
9	1	1	0.5			2.5
10	1	1	0.5			2.5
11	1	1	1			3
12		1	1	+		2
13		1	1	+		2
14	1	1	1			3
				6		6
Разом змістовий модуль 1	11	11	11	6		39
15		1	0.5			1.5

16				+		
17	1		0.5			1.5
18	1		1			2
				6		6
Разом змістовий модуль 2	2	1	2	6		11
Разом	13	12	13	12		50

Оцінювання студентів при проведенні екзамену з використанням комп'ютерної програми "TestXPro"

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (розрахункове завдання).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань).

Оцінювання *тестових завдань* (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі інформації, яку надає комп'ютер за результатами тестування (кількість правильних відповідей). Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання *теоретичної частини* екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання **практичної частини** (1 розрахункове завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, розрахунки правильні, оформлення відповідає вимогам
7	Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або оформленні, прийняті рішення недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках чи оформленні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, прийняте рішення не аргументовано

Оцінювання студентів при проведенні екзамену без використання

комп'ютерної програми «MyTest»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (розрахункове завдання).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань). Оцінювання *тестових завдань* (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі підрахунку кількості правильних тестів. Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання *теоретичної частини* екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання **практичної частини** (1 розрахункове завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, розрахунки правильні, оформлення відповідає вимогам
7	Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або оформленні, прийняті рішення недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках чи оформленні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, прийняте рішення не аргументовано

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»

75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

1. Навчальний посібник.
2. Електронний конспект лекцій.
3. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
4. Індивідуальні завдання.
5. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Базова

1. Чернега О.Б. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств (організацій): навч. Посібник. – Львов: «Магнолія 2006», 2010.-261 с.
2. Чернега О.Б. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств [Текст] : метод. рек. до вивч. дисц. / О.Б Чернега ; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. міжнар. економіки та туризму. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2017. – 89 с.
3. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства [Текст] : метод. вказівки до викон. курс. роботи / О. Б. Чернега, Ю. Г. Бочарова ; М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, каф. міжнар. економіки та туризму. – Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2016. – 26 с.
4. Інноваційна компонента конкурентоспроможності економіки України / О.Б.Чернега, В.С.Білозубенко, І.С.Бондаренко. М-во освіти і науки України.-Донецьк: Вид-во «Ноулідж», 2010. – 327 с.
5. Конкурентоспроможність економіки України: можливості, переваги, компетенції: монографія / М-во освіти і науки України; наук. ред. О.Б.Чернега. – Донецьк: Вид-во «Ноулідж», 2010.- 591 с.

Додаткова

1. Березін О.В. Стратегія підприємства : навч. посіб. / О. В. Березін, М. Г. Безпарточний. -К. : Ліра-К, 2010. -224 с.
2. Четыркина Н.Ю. Конкурентоспособности страны: природа, источники и факторы. / Н.Ю. Четыркина // [Электронный ресурс] – Режим доступа: http://teoria-practica.ru/rus/files/arhiv_zhurnala/2016/10/economics/chetyrkina.pdf
3. The Global Competitiveness Index 2015–2016 Rankings. Report Highlights. World economic forum. Available at: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2015-2016/report-highlights/>

4. Сучасні вимірники рівня розвитку структурних та інституціональних характеристик національної та глобальної економік: навч.-метод. посіб. / В.В. Козюк [та ін.]; за ред. В.В. Козюка. — 2-ге вид., випр. і доп. — Тернопіль: Вектор, 2015. — 248 с.
5. Охота, В. І. Конкурентоспроможність України на світовій економічній арені / В.І. Охота // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. — Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2015. — Том 19. — No 1. — С. 84-90.
6. A new publication at the IMD World Competitiveness Center: The World Digital Competitiveness Ranking. Available at: <http://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-publications/2017-com-may/>
7. World Competitivebess Ranking Compared to Digital Ranking. Available at: <http://www.imd.org/globalassets/wcc/docs/release-2017/wcy-2017-vs-digital-2017---final.pdf>
8. Бачевський Б. Є. Потенціал і розвиток підприємства : навч. посіб. / Бачевський, Б. Є., Заблодська І. В., Решетняк О. О. - К. : Центр учбової літератури, 2009. -400 с.
9. Економічна безпека : навч. посіб. / за ред. З. С. Варналія. — К. : Знання, 2009. - 647 с.
10. Економічна стратегія розвитку підприємств : кол. моногр. / за заг. ред. В. К. Данилка – Житомир : ЖДТУ, 2009. - 326 с.
11. Піддубний І.О., Піддубна А.І. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: навч. посібник. / За ред. проф. І.О. Піддубного. – Х.: “ІНЖЕК”, 2004. – 264 с.
12. Портер М. Международная конкуренция. Конкурентные преимущества стран: пер. с англ. / М. Портер; под ред. и с предисл. В.Л.Щетинина. – М.: Междунар.отношения, 1993. – 896 с.
13. Сіваченко І.Ю., Козак Ю.Г., Єхануров Ю.І., Макогон Ю.В., Побережний Д.В. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств: навч. посіб. для студ. ВНЗ / За ред. І.Ю. Сіваченка – К.: Центр навчальної літератури, 2006. —456 с.
14. Сумець О. М. Оцінка конкурентоспроможності сучасного промислового підприємства : навч.-практ. посіб. - 2-е вид., перероб. та доп. / Сумець О. М., Сомова О. Є., Пеліхов Є. Ф-К. : Професіонал, 2009. - 280 с.
15. Омеляненко Т. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. -2-е вид, без змін. / Омеляненко Т. В., Барабась Д. О. К. : КНЕУ, 2009. -272 с.
16. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навч. посіб. / С. М. Клименко, Т. В. Омеляненко - 2-е вид. без змін. - К.: КНЕУ, 2009. -520 с.
12. Аакер А. Создание сильных брендов / Д.А. Аакер. – М.: Издательский дом Гребенникова, 2003. – 140 с.
13. Антонюк Л.Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм реалізації. Монографія. – К: КНЕУ, 2004.
14. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия. Пер. с англ. – СПб.: ПитерКом, 1999.

15. Антонюк Л., Вацик В. Економетричні методи аналізу міжнародної конкурентоспроможності країн // Економіка України. – 2004. - № 4.
16. Асаул А. Н. Оценка конкурентных позиций субъектов предпринимательской деятельности / А. Н. Асаул – СПб.: ПЭВ, 2007. - 271 с.
17. Балабанова І.В. Управління конкурентною раціональністю: монографія / Міністерство освіти і науки України, Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. – Донецьк : [ДонНУЕТ], 2008. – 538 с.
18. Барр Р. Политическая экономия. В 2-х т. -М.: Международные отношения, 1995.
19. Брун М. Гиперконкуренция: характерные особенности, движущие силы и управление // Проблемы теории и практики управления. – 1998. - № 3.
20. Вигдорчек Е., Нешадин А., Липцис Н. Пути повышения конкурентоспособности предприятия // Экономист.-1998.-№11.
21. Винницький М. «Покращення реальності» - чотири виміри сегментації // Києво-Могилянська Бізнес Студія. - №14.-2006. – С. 22-29.
22. Виссема Х. Менеджмент в подразделениях фирмы (предпринимательство и координация в децентрализованной компании): Пер. с англ. – М.: «ИНФРА-М», 1996.-288с.
23. Водачек Л., Водачкова О. Стратегия управления инновациями на предприятии: Сокр. пер. со словац. – М.: Экономика, 1989.-167 с.
24. Гальвановский М., Жуковская В., Трофимова И. Конкурентоспособность в микро, мезо- и макроуровневом измерении // Российский экономический журнал. – 1998. - №3.
25. Гальвановский М.И. Конкурентоспособность национально экономики: проблемы статистического сопровождения. Поиск методологической адекватности/ М.И. Гельвановский К.Л. Рожков, Н.И. Скрыбина/Учебное пособие под общей редакцией д.э.н., проф. М.И. Гельвановского. - М.: "Статистика России", 2009. - 393 с.
26. Галелюк М.М. Система понять, які характеризують конкурентний стан підприємства //Збірник науково-технічних праць Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.1. - с. 174-181.
27. Гончаров В.В. Новые прогрессивные формы организации в промышленности. – М.: МНИИПУ, 1998.
28. Грейсон Д., О'Делл К. Американский менеджмент на пороге XXI века: Пер. с англ. – М.: Экономика, 1991.
29. Гейтс Б. Бизнес со скоростью мысли. Изд. 2-е, исправленное / Пер с англ. – М.: ЭКСМО- Пресс, 2001.
30. Герстнер Луис. Кто сказал, что слоны не умеют танцевать? Возрождение корпорации IBM: взгляд изнутри / Пер. с англ. – М.: Альпина Паблишер, 2003.
31. Денисова А.Л., Уляхин Т.М. Управление конкурентоспособностью промышленного предприятия: аспекты качества / Под науч. ред. д-ра экон. наук, проф. А.Л. Денисовой. Тамбов: Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2006. - 120 с.
32. Друкер П. Рынок: как выйти в лидеры: Практика и принципы. М.: «ИНФРА-М», 1992.

33. Друри К. Введение в управленческий и производственный учет: Учебное пособие для вузов. – М.: Аудит: Юнити, 1998.
34. Даф Р.Л. Менеджмент / Пер. с англ. СПб.: Питер, 2000.
35. Делл Майкл. От Dell без посредников: стратегии которые совершили революцию в компьютерной индустрии / Пер. с англ. - М.: Альпина Бизнес Бук, 2004.
36. Жак К., Савона П. Геоэкономика: Господство экономического пространства: Пер. с итал. – М.: Ad Margimen, 1997.
37. Забелин П.В. Основы стратегического управления: Учебное пособие. – М.: «Маркетинг», 1998.
38. Закон України «Про Антимонопольний комітет України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article%3fart_id=52898>.
39. Закон України «Про захист економічної конкуренції» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article%3fart_id=52885>.
40. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article%3fart_id=52901>.
41. Економіка та організація виробництва: Підручник / За ред. В.Г. Герасимчука, А.Е. Розенплентера. – К.: Знання, 2007. – 678 с.
42. Емельянов С.В. США: международная конкурентоспособность национальной промышленности. 90-е годы XX века. М.: Междунар. отношения, 2001.
43. Исикава К. Японские методы управления качеством продукции . – М.: Наука, 1998.
44. Йип. Д. Глобальная стратегия... в мире нации?/ Пер. с англ. Под ред. Ю.Н. Каптуревского. – СПб.: Питер, 2001.
45. Капиталистическое управление: уроки 80-х / М.В. Грачев, А.А. Соболевская, Д.В. Кузин и др. – М.: Экономика, 1991.
46. Клименко С.М., Дуброва О.С., Барабась Д.О., Омеляненко Т.В., Вакуленко А.В.. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2006. - 527 с.
47. Кристенсен Клейтон М. Дилемма инноватора / Пер. с англ. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2004.
48. Карлоф Б. Деловая стратегия: Пер. с. Англ. – М.: Экономика, 1991.
49. Кодекс України про адміністративні правопорушення (витяг) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article%3fshowHidden=1&art_id=143626>.
50. Конституція України (витяг) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article%3fshowHidden=1&art_id=143610>.
51. Коллинз Дж., Поррас Дж. Построенный навечно. – СПб: Питер, 2004.
52. Коллинз Дж. От хорошего к великому / Пер. с англ. – СПб: Стокгольмская школа экономики в Санкт-Петербурге, 2001.

53. Кадзума Татеиси. Вечный дух предпринимательства. - К.: Укрзакордон-визасервис, 1992.
54. Каплан Р.С., Нортон, Д.П. Сбалансированная система показателей. От стратегии к действию. – 2-е изд. испр. и доп. / Пер. с англ. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2003.
55. Кернс Д.Т., Недлер Д.А. Пророки во тьме, или рассказ о том, как «Ксерокс» восстал из пепла и дал бой японцам. – СПб.: Азбука – Терра, 1996.
56. Конкуентоспроможність регіонів України: стан і проблеми [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uceps.org/additional/analytical_report_NSD99_ukr.pdf
57. Кононенко И. Метод экспресс-анализа уровня конкурентоспособности продукции // Экономика Украины. – 1998. - №2.
58. Кредисов А., Деревянко О. Конкуентоспособность страны и стратегия продвижения экспорта на мировом рынке // Экономика Украины. – 1997.-№5.
59. Кримінальний Кодекс України (витяг) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article%3fshowHidden=1&art_id=143623>.
60. Лебедева И. Японский государственный феномен: роль государства // Проблемы теории и практики управления. – 1995.-№1.
61. Липцис И., Нецадин А., Эйкельпаш А. Конкуентная стратегия фирмы // Вопросы экономики. – 1998. -№9.
62. Льюис, Ричард Д. Деловые культуры в международном бизнесе: От столкновения к взаимопониманию. – М.: Дело, 1999.
63. Макмиллан Ч. Японская промышленная система: Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1988.
64. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика. – М.: Республика, 1992.
65. Мильнер Б.З., Олейник Н.С., Рогинко С.А. Японский парадокс: Реальности и противоречия капиталистического управления. – М.: Мысль, 1985.
66. Минько Э.В., Минько А.Э., Смирнов В.П. Качество и конкурентоспособность продукции и процессов: Учеб.пособие / СПбГУАП. СПб. 2005. – 240 с.
67. Мишин Ю. Слагаемые конкурентоспособности // РИСК. – 1999. - №1.
68. Михайлов О.В. Основы мировой конкурентоспособности. – М.: Познавательная книга плюс, 1999.
69. Морита А. Делано в Японии: Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1990.
70. Оксенюк В. Від божевільних ідей до успіху//Києво-Могилянська Бізнес Студія. - №14.-2006. – С.6-14.
71. Оучи У. Методы организации производства: японские и американские подходы: Пер. с англ. – М.: Экономика, 1984.
72. Офіційний сайт Антимонопольного комітету України. Річні Звіти Антимонопольного комітету України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article?art_id=178067&cat_id=161760>.
73. Офіційний сайт Всесвітнього економічного форуму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.weforum.org

74. Офіційний сайт Глобального форуму з конкуренції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.globalcompetitionforum.org
75. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
76. Офіційний сайт Корейського інституту дослідження промислової політики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: < <http://www.jcer.or.jp/eng/pdf/potential2008sum.pdf>>
77. Офіційний сайт Міжнародного інституту розвитку менеджменту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.imd.ch
78. Офіційний сайт Міжнародна мережа з питань конкуренції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.internationalcompetitionnetwork.org
79. Офіційний сайт Мексиканського інституту конкурентоспроможності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://imco.org.mx/imco/docbase/capitulosPublicaciones/archivoCapitulo\(95\).pdf](http://imco.org.mx/imco/docbase/capitulosPublicaciones/archivoCapitulo(95).pdf).
80. Офіційний сайт Японського центру економічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: < <http://www.jcer.or.jp/eng/pdf/potential2008sum.pdf>>
81. Павлова В.О. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка та стратегія забезпечення: Монографія.-Д.: Вид-во ДУЕП, 2006.
82. Питерс Т., Уотермен Р. В поисках эффективного управления (опыт лучших компаний): Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1986.
83. Пилипенко И.В. Принципиальные различия в компетенциях промышленных кластеров и территориально-производительных комплексов // Вестник Московского государственного университета. – Серия 5 «География», 2004. - №5. – С. 3-9.
84. Пилипенко И.В. Конкурентоспособность стран и регионов в мировом хозяйстве: теория, опыт малых стран Западной и Северной Европы. - Смоленск: Ойкумена, 2005. - 496 с.
85. Розпорядження Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року N 49-р «Про затвердження Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку» Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 р. за N 317/6605 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article%3fart_id=56030>.
86. Салухіна Н. Г. Стандартизація та сертифікація товарів і послуг: підручник, — Салухіна Н. Г., Язвінська О. М. – К. : Центр учбової літератури, 2010. — 336 с.
87. Сошникова Л.А, Тамашевич В.Н. Многомерный стратегический анализ в экономике: Учеб. пособие для вузов / Под ред. Проф. В.Н. Тамашевича. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999.
88. Соколенко С.И. Производительные системы глобализации: сети. Альянсы. Партнерства. Кластеры: Украинский контекст. – К.: Логос, 2002.
89. Сигел Эндрю. Практическая бизнес-статистика. – М.: Изда. дом «Вильямс», 2002.
90. Сливотски А. Миграция ценности. Что будет с вашим бизнесом послезавтра? / А. Сливотски. – М., 2006.- 175 с.
91. Томпсон А., Стрикленд А. Стратегический менеджмент: концепции и ситуации: Учебн. Для ВУЗов: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 2000.

92. Уэлч Дж. Джек. Самая суть / Пер. с англ. – М.: ООО «Издательство АСТ»: ООО «Транзит книга», 2004.
93. Уолш К. Ключевые показатели менеджмента: Как анализировать, сравнивать и контролировать данные, определяющие стоимость компании / пер с англ. 2-е изд. – М.: Дело, 2001. – 360 с.
94. Україна в 2008 році: процеси, результати, перспективи. Біла книга державної політики / За заг. ред. Ю. Г. Рубана. – К.: НІСД, 2008. – 186 с.
95. Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку: Монографія: У 2т. /Д.Г.Лук'яненко, А.М.Поручник, Л.Л.Антонюк та ін.; За заг. ред Д.Г.Лук'яненко, А.М.Поручника.- К.:КНЕУ, 2006.
96. Финкельштейн Сидни. Ошибки топ-менеджеров ведущих корпораций: анализ и практические выводы / Пер. с англ. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2004.
97. Хамел Г., Прахалад К. Конкурируя за будущее. – М.: Олімп-Бизнес, 2002.ї
98. Чайникова Л.Н. Конкурентоспособность предприятия : учеб. пособие / Л.Н. Чайникова, В.Н. Чайников. – Тамбов : Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2007. – 192 с.
99. Чайникова Л.Н. Методологические и практические аспекты оценки конкурентоспособности региона : монография / Л.Н. Чайникова. – Тамбов : Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2008. – 148 с.
100. Чан Кім, Рене Моборн Стратегія блакитного океану // Києво-Могилянська Бізнес-Студія. -№13. – 2006. – С.6-15
101. Черняк М. Успішний бізнес – візійний бізнес, або бінокль під назвою TrendWatching [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://innovations.com.ua/uk/journals>.
102. Шанк Дж.К., Говиндараджан В. Стратегическое управление затратами/ Пер. с англ. СПб.: ЗАО «Бизнес Макро», 1999.
103. Шимко П. Д. Оптимальное управление экономическими системами: Учебное пособие. – СПб.: Издательский дом «Бизнес-пресса», 2004. – 240 с.
104. Шнипко О. С. Національна конкурентоспроможність: сутність, проблеми, механізми реалізації. – К.: Наук. думка, 2003.
105. Экономическая эффективность и конкурентоспособность : учебное пособие / Д.Ю. Муромцев, Ю.Л. Муромцев, В.М. Тютюнник, О.А. Белоусов, – Тамбов : Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2007. – 96 с.
106. Якість економічного зростання: Пер. з англ. / В. Томас, М. Дай ламі, А. Даревшар та ін.; Наук. ред. Пер. О. Кілієвич. – К.: Видавництво Солоїї Павличко «Основи», 2002.
107. Яненко Я.В. Война за локальные рынки: примеры маркетинговых стратегий [Текст]. / Я.В. Яненко. – М.: ЛитРес, 2010. – 232 с.
108. Ячеистова Н. Пресечение антиконкурентных действий: международный опыт правового регулирования [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.juristlib.ru/book_2308.html.
109. Daniel Sepic The regional competitiveness: some notions [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.recep.ru/files/documents/regional_competitiveness_en.pdf
110. Dunning J.H. Location and the Multinational Enterprise: A Neglected Factor? //Journal of International Business Studies, 1998. – 29. - № 1. – С.45-66.

111. Eurostat regional yearbook 2009 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-NA-09-001-01/EN/KS-NA-09-001-01-EN.PDF

112. Eurostat regional yearbook 2010 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-NA-10-001/EN/KS-NA-10-001-EN.PDF